

Põltsamaa valla 2018. aasta eelarve seletuskiri

Sissejuhatus

Kohalike omavalitsusüksuste eelarved on iseseisvad ehk nad otsustavad ise eelarvete koostamise üle. Peamisteks tululiikideks on tulumaks ja toetused riigieelarvest. Laekumine tulumaksust moodustab peaaegu poole kogu laekumistest, muutes nad vägagi sõltuvaks selle muutustest. Aastatel 2009-2010 kokku kuni 20% langenud tulumaksu laekumine pöördus 2011. aastast taas tõusule (5,8%), kuid 2008. aasta tasemele jõudis tulumaksu laekumine 2015. aastaks ning 2016. aastast ületab laekuv tulumaks 2008. aasta taset.

2009. aasta 1. märtsist kuni 2011. aasta lõpuni võisid kohaliku omavalitsuse üksused võtta täiendavaid kohustusi ainult välisabi kaasfinantseerimiseks ja olemasolevate kohustuste refinantseerimiseks. 2012. aastast on kohalikel omavalitsustel võimalik võtta kohustusi ka muudeks investeeringute kuludeks põhimõttel, et kohustuste maht ei ületaks 60% põhitegevuse tuludest. Põhitegevuse tulemlaenu teenindamise (põhiosa tagasimakse ja intressid) kulud. Laenu tohib võtta ainult investeeringuteks. Riigieelarveliste toetuste jagamisel arvestatakse ühinenud omavalitsuse piirkondi eraldi finantsvõimekuse seisukohalt kui ühinemise tulemusena tekkinud omavalitsuse finantsnäitajad ei vasta kehtestatud nõuetele.

1. jaanuarist 2012 juhitudakse eelarve koostamisel, vastuvõtmisel, täitmisel ja aruandlusel kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusest (edaspidi *KOFS*). Põltsamaa Vallavolikogu poolt on 21. novembril 2017 vastavalt *KOFS*-ile vastu võetud määrus nr 2 „Põltsamaa valla eelarve koostamise, vastuvõtmise ja täitmise kord“ http://delta.andmevara.ee/poltsamaa_vald/toimik/2690233/1. Põltsamaa valla 2018. aasta eelarve eelnõu koostamisel on täiendavalt lähtutud Vabariigi Valitsuse poolt Riigikogule esitatud „2018. aasta riigieelarve“ seaduse eelnõust, ühinemislepingust ja Vabariigi Valitsuse määruse eelnõu „Riigieelarve seaduses kohaliku omavalitsuse üksustele määratud toetusfondi vahendite jaotamise ja kasutamise tingimused ja kord“ muutmise“ alusel.

Põltsamaa valla 2018. aasta eelarve prioriteetsed eesmärgid valdkondade lõikes

Üldised valitsussektori teenused

- ✓ tagada valla elanikele valla poolt osutatavate teenuste kõrge kvaliteet sõltumata elukohast,
- ✓ olla aktiivsed lisavahendite hankimisel valla arenguks vajalikeks tegevusteks,
- ✓ tagada laenu tagasimaksete graafikutest kinnipidamine,
- ✓ kaasata valla elanikud valla arengu kavandamisse,
- ✓ tagada informatsiooni jõudmine valla iga elanikuni.

Avalik kord

- ✓ valla turvalisuse parendamiseks teha koostööd politsei-, päästeameti ja turvafirmadega,
- ✓ tagada vallaelanikele turvaline elukeskkond.

Majandus

- ✓ parendada teede olukorda,
- ✓ teha ettevõtluse arendamisel koostööd teiste kohalike omavalitsustega, ettevõtjatega ja ettevõtlust arendavate institutsioonidega,
- ✓ alustada atraktiivse linnasüdame ja keskväljaku väljaarendamist,
- ✓ toetada turismiasjaliste tegevust.

Keskkonnakaitse

- ✓ parendada valla elukeskkonna kvaliteeti.

Elamu- ja kommunaalmajandus

- ✓ hallatavate asutuste ja rajatiste säästlik majandamine.

Tervishoid

- ✓ esmatasandi tervisekeskuse kaasajastamine arstiabi ja tervishoiu teenuste arendamiseks.

Vaba aeg, kultuur ja religioon

- ✓ arendada noorsootööstalast koostööd valla erinevate piirkondade vahel,
- ✓ tähistada väärikalt Eesti Vabariigi 100. sünnipäeva,
- ✓ ühtlustada seltside, kodanikuühenduste ja teiste organisatsioonide toetamise põhimõtted.

Haridus

- ✓ väärtustada valla haridustöötajaid,
- ✓ arendada koostööd kõigi valla haridusasutuste vahel,
- ✓ rekonstrueerida Põltsamaa Lasteaed Tõruke hoone kasutades energiasäästu meetmeid.

Sotsiaal

- ✓ toetada perede toimetulekut ja lastekaitse tööd,
- ✓ pakkuda erinevaid tugiteenuseid erivajadustega elanikele,
- ✓ edendada tervislikke eluviise.

PÕHITEGEVUSE TULUD

Põhitegevuse tulude all on kajastatud laekumised maksutuludest, tulud kaupade ja teenuste müügist, saadavad toetused tegevuskuludeks ja muud tegevustulud. Peamisteks tuluallikateks on üksikisiku tulumaks, mis moodustab 53% tuludest ja eraldised riigieelarvest, mille osakaal on 41% põhitegevuse tuludest.

30 Tulud maksudest

Laekumist maksudest kavandatakse kokku 6 996 275 eurot.

Füüsilise isiku tulumaksu laekumiseks on 2018. aastaks kavandatud 6 599 275 eurot. Füüsilise isiku tulumaksu prognoosimisel 2018. aastaks on lähtutud 2017. aasta eeldatavast tulumaksu laekumisest, üldisest survest palgakasvule, Rahandusministeeriumi ja krediitiasutuste poolsetest prognoosidest, töajulise elanikkonna liikumisest. Suveperioodi hooajatööde korral on Põltsamaa vallas maksumaksjaid rohkem, sest talveperioodil mõjutab maksumaksjate arvu vähenemist peamiselt põllumajandusettevõtetes ja AS-s Põltsamaa Felix töötajate vähenemine. Põltsamaa valla maksumaksja on isik, kelle elukoht rahvastikuregistri andmetel on 1. jaanuari seisuga Põltsamaa vallas.

Füüsilise isiku brutotulust laekub 2018. aastal kohaliku omavalitsuse eelarvesse 11,86%, varasematel aastatel oli tulumaksu laekumise määr 11,6% maksumaksja brutotulult. Kuigi Rahandusministeerium prognoosib 2018. aasta palgakasvuks 5,2 - 6%, siis mõjutab kohalikele omavalitsustele tulumaksu laekumist maksumaksjate arvu vähenemine vastavalt tööaliste elanike arvu vähenemisega. 2017. aastal oli ühinenud valdade territooriumil perioodil jaanuar - november kõige suurem maksumaksjate arvu vähenemine Pajusi vallas -2,8 %, samas kasvas Põltsamaa linnas 0,5% ja Puurmani vallas 2,2%. Sama perioodi keskmine brutopalk oli

Põltsamaa linnas 1044 eurot, Pajusi vallas 1054 eurot, Põltsamaa vallas 975 eurot ja Puurmani vallas 963 eurot. Keskmine maksumaksjate arv perioodil september – november oli kokku 4547.

Tulumaksu laekumise määra suurendamisega on KOVle antud täiendavaid ülesandeid. Kasvu arvelt tuleb korraldada üldhariduskoolide õpilaste ujumisõpet, parandada koolis laste toimetulekut ja toetada nende arengut, sh tuleb tagada koolides eripedagoogi (sh logopeedi), psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenused.

Maamaksu laekumiseks on kavandatud 395 000 eurot.

Reklaamimaksu laekumiseks on kavandatud 1000 eurot. Reklaamimaksu laekumist reguleerivad reklaamiseadus ja Põltsamaa Linnavolikogu 16. juuni 2009 määrus nr 90 „[Välireklaami paigaldamise eeskiri ja reklaamimaks](#)”. Reklaamimaks on kohalik maks ja maksu maksjaks on välireklaami paigaldaja. Reklaamimaksu kogumine toimub ainult Põltsamaa linna territooriumil.

Teede ja tänavate sulgemise maksu laekumiseks on kavandatud 1000 eurot. Maksu reguleerib kohalike maksude seaduse alusel Põltsamaa Linnavolikogu 25. mai 2010 määrus nr 5 „[Teede ja tänavate sulgemise maks](#)” ning maks laekub tee või tänava sulgejalt omavalitsusüksuse eelarvesse. Teede ja tänavate sulgemise maksu makstakse ürituste korraldamise, ehitus- või remonttööde puhul, kui sellega kaasneb üldkasutatava tee, tänava, pargi, puhkeala või selle osa sulgemine. Teede ja tänavate sulgemise maksu kogutakse ainult Põltsamaa linna territooriumil.

32 Tulud kaupade ja teenuste müügist

Kaupade ja teenuste müügist laekumine valla eelarvesse on kavandatud 768 240 eurot.

Riigilõivusid on kavandatud vallaeelarvesse 12 000 eurot. Riigilõivuseaduse kohaselt laekuvad valla eelarvesse riigilõivud ehitusseadustiku ja ühistranspordiseaduse alusel tehtavatest toimingutest. Ehitusseadustiku alusel makstakse vallavalitsusele riigilõivu projekteerimistingimuste väljastamise ning ehitus- ja kasutusloa taotluste läbivaatamise eest. Ühistranspordiseaduse alusel makstakse vallavalitsusele riigilõivu taksoveo korraldamisega seotud toimingute korraldamise eest.

Haridusasutuste majandustegevusest on kavandatud laekumine 547 000 eurot. Tulu koosneb ametiasutuse hallatavate haridusasutuste omatuludest ja teistele omavalitsustele osutatava haridusteenuse eest laekumistest. Vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 83 kehtestab Vabariigi Valitsus igaks eelarveaastaks kohalike omavalitsuste vahelise arvlemise õppekoha tegevuskulu piirmäära ühe kuu kohta. 2018. aasta arvlemise piirmääraks on 89 eurot, võrreldes 2017. aastaga on piirmäära tõus 1,01% ehk 1 euro.

Põltsamaa Ühisgümnaasiumis õppis 20. novembri 2017 seisuga 702 õpilast, kusjuures 37 õpilase elukoht ei ole rahvastikuregistri andmetel Põltsamaa vald.

Põltsamaa Lasteaia Tõruke laste arv 20. novembri 2017 seisuga oli 169 last, kusjuures 22 lapse elukoht ei ole rahvastikuregistri andmetel Põltsamaa vald. Lasteaia MARI laste arv 20. novembri 2017 seisuga oli 102 ja ühe lapse elukoht ei ole rahvastikuregistri andmetel Põltsamaa vald.

Adavere Põhikooli laste arv 20. novembri 2017 seisuga oli 92 last, kusjuures lasteaia käis 36 last ja põhikoolis 56 last ning 4 lapse (1 lasteaed ja 3 põhikool) elukoht ei ole rahvastikuregistri andmetel Põltsamaa vald.

Lustivere Põhikooli laste arv 20. novembri 2017 seisuga oli 99 last, kusjuures lasteaias käis 29 last ja põhikoolis 70 last ning 1 lapse (lasteaed) elukoht ei ole rahvastikuregistri andmetel Põltsamaa vald.

Esku – Kamari Kooli laste arv 20. novembri 2017 seisuga oli 49 last, kusjuures lasteaias käis 24 last ja põhikoolis 25 last ning 3 lapse (1 lasteaed ja 2 kool) elukoht ei ole rahvastikuregistri andmetel Põltsamaa vald.

Pisisaare Algkooli laste arv 20. novembri 2017 seisuga oli 38, kusjuures lasteaias käis 11 last ja koolis 27 last.

Aidu Lasteaed – Algkoolis õppis 20. novembri 2017 seisuga 30 last, kusjuures lasteaias käis 16 last ja koolis 14 last ning 4 lasteaia lapse elukoht ei ole rahvastikuregistri andmetel Põltsamaa vald.

Puurmani Lasteaias Siilipesa käis 20. novembri 2017 andmetel 47 last, kusjuures 7 lasteaia lapse elukoht ei ole rahvastikuregistri andmetel Põltsamaa vald.

Puurmani Mõisakoolis õppis 20. novembri 2017 seisuga 79 last, kusjuures 8 elukoht ei ole rahvastikuregistri andmetel Põltsamaa vald.

Kultuuriasutuste majandustegevusest laekuvad tulud on kavandatud 57 400 eurot. Kultuuriasutuste tegevusest laekuvate tulude all kajastatakse rahvamajade tasuliste teenuste ja sündmuste korraldamisest ning rahvaraamatukogude teenustest laekuvad tulud.

Laekumised spordi- ja puhkeasutuste majandustegevusest kajastavad Vaibla puhkebaasi ja Pisisaare spordikeskuse teenustest laekuvaid tulusid 18 340 eurot.

Laekumised sotsiaalasutuste majandustegevusest on kavandatud 74 000 eurot. Peamisteks teenuse osutajateks on Põltsamaa linna päevakeskus asukohaga Lossi tn 47 ja Põltsamaa Valla Päevakeskus. Põltsamaa linna päevakeskusest laekub tulu sauna- ja pesupesemise teenuse osutamise ning ruumide kasutajatelt rendi ja kommunaalkulude eest. Põltsamaa valla Päevakeskus osutab rehabilitatsiooniteenust puuetega inimestele. Lisaks laekub tulusid koduhooldajate, tugiisikute, invavahendite laenutuse jms teenustelt.

Laekumised elamu- ja kommunaaltegevustest on kavandatud 24 500 eurot. Põhilised laekumised on Vägari Kooli tee 4 kütmise, prügiveo, elektri eest ja sotsiaalkorterite teenuste eest.

Laekumised üldvalitsemisasutuste majandustegevusest on kavandatud 5000 eurot. Siin kajastatakse laekumised pakkumiste osavõtutasudest, autode kasutusest, SA-le Põltsamaa Sport raamatupidamise teenuse osutamisest, kantseleiteenustest, haldusteenuste, IT-spetsialisti teenuste jne osutamisest.

Laekumised transpordialastest tegevustest on kavandatud summas 9000 eurot vallale kuuluvate bussidega teenuste osutamiste eest.

Muude majandustegevuste küsimustega tegelevate asutuste majandustegevusest laekuvad tulud (Põltsamaa linna kalmistu tasulised teenused ja Puurmani sauna teenused) on kavandatud 4500 eurot.

Üüri ja renditulud on kavandatud summas 13 500 eurot. Üüri- ja renditulude all kajastatakse Põltsamaa vallale kuuluvate kinnistute ja ruumide renditulu.

Õiguste müük on kavandatud 3000 eurot. Tulude all kajastatakse hoonestusõiguse aastatasud ja tasu Põltsamaa linna vapi kasutamise eest E-Piim Põltsamaa Meierei poolt Põltsamaa linnas toodetavatel juustutoodetel.

35 Toetused tegevuskuludeks

Toetusi tegevuskuludeks on kavandatud 5 402 666 eurot.

Toetused on eelarvesse kavandatud Vabariigi Valitsuse poolt Riigikogule esitatud „2018. aasta riigieelarve“ seaduse eelnõu alusel. Toetused Vabariigi Valitsuselt ja erinevatelt ministriumidelt täpsustuvad pärast riigieelarve kinnitamist.

Riigieelarvest toetatakse kohaliku omavalitsuse üksusi üldiste ning sihtotstarbeliste toetuste kaudu. Üldised toetused jagunevad kaheks, milleks on tasandusfond ja toetusfond. Tasandusfondi suuruseks on kavandatud 1 469 785 eurot. Tasandusfond on ette nähtud tulude ja kulude tasandamiseks, et tagada väiksema tulukusega kohaliku omavalitsuse üksustele vahendid neile pandud ülesannete täitmiseks. Tasandusfondi eraldise määramisel arvestatakse kohaliku omavalitsuse parameetreid (elanike demograafiline koosseis, tulumaksu laekumine, hooldatavate arv jms) 01.01.2018 seisuga. Alates 2018. aastast muutuvad senised tasandusfondi parameetrid. Arvestama hakatakse lisaks seni kehtinud parameetritele õpilasealiste paiknemist. Eraldi liidetakse tasandusfondile keskkonnatasude muudatuste kompensatsioon. Üldotstarbelised toetused muudetakse tasandusfondi osaks, et suurendada KOVide jaoks paindlikkust vahendite kasutamisel ja vähendada toetusridu riigieelarves.

Toetusfondi suuruseks on kavandatud 3 706 330 eurot. Toetusfondi vahendid on ette nähtud hariduskulude toetuseks, toimetulekutoetuste maksmiseks, sotsiaalteenuste osutamiseks ja arendamiseks, sündide ja surmade registreerimiseks, kohalike teede hooldamiseks, huvihariduse korraldamiseks, asendus- ja järelhoolduseks, lasteaiaõpetajate palgatoetuseks. Olulised muudatused toimuvad 2018. aastal toetusfondi haridusvaldkonna toetamise osas. Täiendavalt lisandub toetus tõhustatud ja eritoega laste õppe tegevuskulu toetuseks. Toetust tuleb kasutada püsiva õpiraskusega, käitumishäirega, raske tervise seisundiga või puudega lapse toetamiseks koolis õppimisega hakkama saamiseks. Lisandub täiesti uue tegevusalana asendus- ja järelhooldusteenuse osutamine. KOV saab toetusfondi kaudu tema eestkostel olevate laste eest raha enda kätte ja suunab selle edasi asenduskodusse või asenduseredele. Toetusfondi kaudu hakkab alates 2018. aastast laekuma KOVdele matusetootuse raha. Matusetootuse eesmärk on aidata inimesi lähedase matuse korraldamise kulude katmisel. KOVdele antava toetusega tagatakse, et keskmiselt oleks võimalik maksta matusekorraldajatele toetust suuruses 250 eurot surmajuhtumi kohta. KOVi otsustada on millistel tingimustel ja millises summas ning kellele matuse korraldamise kulusid hüvitada.

Rahandusministeeriumilt laekuvad vahendid ühinemisprotsessi läbiviimisega seotud tegevuskuludeks 91 600 eurot ja 651 eurot seadusega ettenähtud õppelaenude kustutamiseks. Ühinemistoetus on ette nähtud otseselt ühinemisprotsessist tulenevate kulude katteks. Õppelaenude kustutamise seotud toetusega kustutatakse ametiasutuse hallatavate asutuste töötajate poolt võetud õppelaenu põhiosa riigieelarve vahendite arvelt. Rahandusministeeriumile esitatud taotluse alusel kantakse rahalised vahendid kohalikule omavalitsusele, kes kannab nimetatud vahendid edasi isikute pangakontole õppelaenu kustutamiseks.

Tegevustoetus Kultuuriministeeriumilt Põltsamaa Raamatukogule on kavandatud 132 000 eurot, mille arvelt toetatakse 4 töötaja personalikulusid 58 000 eurot ja soetatakse sõltuvalt elanike arvust teavikuid 77 000 euro eest Jõgeva maakonna raamatukogudele. Arvestatud on Kultuuriministeeriumi poolt planeeritud palgavahendite kasvu ja elanike arvu vähenemist teavikute soetamisel.

SA-lt KIK laekub Adavere Põhikoolile loodusteemalise projekti läbiviimiseks 2300 eurot.

38 Muud tegevustulud

Muud tegevustulud on eelarvesse kavandatud 37 000 eurot.

Varude müügi all kajastatakse laekuvad tulud varude (nt Põltsamaa Muuseumi suveniirid jms) müügist summas 5 000 eurot.

Vee erikasutusõiguse tasu maksavad vee kasutajad, kes võtavad vett otse põhjaveest või veekogust erikasutuse korras. Kohalik omavalitsus oma halduspiirkonnas annab nõusoleku vee erikasutuseks. Vee erikasutus on vee kasutamine veekogu või põhjaveekihi seisundi mõjutavate ainete, ehitiste või tehnovahenditega. Vee erikasutuseks peab kasutajal olema tähtajaline luba, mille annab vee erikasutuse asukoha Keskkonnaamet. Tulu laekub Keskkonnaministeeriumile, kes vastavalt keskkonnatasude seadusele kannab osa rahalistest vahenditest vastava omavalitsuse eelarvesse. Vee erikasutustasu laekumine on kavandatud 31 000 eurot.

Muid eespool nimetatamata tulusid on kavandatud 1000 eurot.

PÕHITEGEVUSE KULUD

Valla 2018. aasta põhitegevuse kulude kogumaht on kavandatud 13 028 196 eurot.

2018. aasta kulude eelarvet mõjutab kõige olulisemalt ametiasutuse ja ka hallatavate asutuste tööjõukulude tõus. Vastavalt Tööandjate ja Ametiühingute keskliitude kokkuleppele on 2018. aasta alampalgaks planeeritud 500 eurot, mis on 6,4% kõrgem 2017. aastaks kehtestatud alampalgast (470 eurot). Põltsamaa Vallavolikogu 6. detsembri 2017 määrusega nr 1-2/4 „Põltsamaa valla ametiasutuse palgajuhend“ on reguleeritud töötasu maksmine ametiasutuse teenistujatele, töötajatele ja vallavanemale. Ametiasutuse palgajuhendi § 5 lõikes 3 on kinnitatud põhipalga vahemikud teenistujate palgagruppidele, mille alusel ametiasutuse juht määrab individuaalsed töötasud.

Palgagrupiti jagunevad ametiasutuse teenistujad (ametnikud ja töötajad) ja põhipalga vahemikud järgmiselt:

- 1) teenistujate I palgagrupp – alampalk – 900 eurot;
- 2) teenistujate II palgagrupp - 700 – 1400 eurot
- 3) teenistujate III palgagrupp -900 – 1700 eurot;
- 4) struktuuriüksuste juhid – 1200 – 2100 eurot;
- 5) abivallavanem – 2000 – 2500 eurot;
- 6) vallavanem – 2900 – 3500 eurot.

Ametiasutuse hallatavate asutuste töötajate töötasustamist reguleerib töölepingu seadus. Põltsamaa valla eelarvest makstavad tööjõukulud suurenevad 6% võrreldes 2017. aastaga. Munitsipaalüldhariduskoolide õpetajate töötasu määramisel lähtuvad direktorid Vabariigi Valitsuse poolt pedagoogidele kinnitatud palga alammäärast, mis 2018. aastal on 1150 eurot. Munitsipaalasteade õpetajate töötasu alammääraks on Põltsamaa Vallavolikogu 6.

detsembri 2017 määruse nr 1-2/3 „Lasteaiaõpetajate töötasu alammäära kehtestamine“ alusel 980 eurot, Riik toetab omavalitsusi lasteaiaõpetajate töötasu tõstmiseks vajalike rahaliste vahendite osas 67% ulatuses.

Põltsamaa Vallavolikogu liikmetele makstavaid tasusid reguleerib Põltsamaa Vallavolikogu 6. detsembri määrus nr 1-2/5 „Vallavolikogu tööst osavõtu eest makstava tasu suurus ja maksmise kord“:

- ✓ volikogu esimees 1200 eurot;
- ✓ volikogu aseesimees 750 eurot;
- ✓ volikogu alalise komisjoni esimees 250 eurot;
- ✓ volikogu liikmele volikogu istungi ühe tunni eest 15 eurot;
- ✓ volikogu alalise komisjoni liikmele komisjoni koosoleku ühe tunni eest 15 eurot;
- ✓ eestseisuse liikmele (v.a volikogu esimees, aseesimees ja komisjoni esimees) makstakse eestseisuse tööst osavõtu eest tasu ühe tunni eest 15 eurot;
- ✓ volikogu alalise komisjoni liikmele elektroonilisel komisjoni koosolekul osalemise eest 15 eurot.

Põltsamaa Vallavalitsuse liikmete hüvitise maksmist reguleerib Põltsamaa Vallavolikogu 6. detsembri 2017 määrus nr 1-2/6 „Valitsusliikmetele hüvitise maksmise otsustamise ja selle suuruse määramine“, mille kohaselt valitsusliikme hüvitis istungist osavõtu eest on 80 eurot. Hüvitist ei maksta vallavanemale.

Põhitegevuse kulude majanduskuludes on arvestatud valdkondade toimimiseks vajalike kuludega, kehtivate lepingutega ja erinevate õigusaktidega. Majanduskulud suurenevad kuni 1% võrreldes 2017. aastaga. Suuremad muutused majanduskuludes võivad olla tingitud õigusaktidest, projektidest või põhjendatud ühekordsetest kuludest, kui selleks on olemas kate tulude arvelt. Kulud täpsustuvad pärast 2018. aasta riigieelarve vastuvõtmist ja aastalõpujäägi selgumist. Kuna täiendavaid tulusid peale sihtotstarbeliste tulude ei ole ette näha, siis muudatusi kuludes on võimalik teha ainult struktuursete muudatuste arvelt.

PÕHITEGEVUSE KULUD JA INVESTEERIMISTEGEVUS TEGEVUSALADE LÕIKES 17 190 121 eurot

01 Üldised valitsussektori teenused

Üldiste valitsussektori teenuste valdkonna all kajastatakse Põltsamaa Vallavolikogu, Põltsamaa Vallavalitsuse, muude üldiste teenuste, muude üldiste valitsussektori teenuste, võetud laenude intresside kulud ja reservfond.

Valla- ja linnavolikogu tegevusala kuludes kajastatakse Põltsamaa Vallavolikogu kulud 137 500 eurot.

Valla- ja linnavalitsuse tegevusala all kajastatakse vallavalitsuse kui täitevorgani ja vallavalitsuse kui ametiasutuse personalikulud ning ametiasutuse toimimiseks vajalikud majanduskulud. Tegevusala tegevuskulud on kavandatud 1 269 800 eurot. Vastavalt kohaliku omavalitsusüksuse ühinemise soodustamise seaduse § 6 lõikele 2 sisaldub ametiasutuse alaeelarve kuludes ühinemistoetus 91 600 eurot, mida võib kasutada otseselt ühinemisega seotud kulude, nt nime ja staatuse muutmisega seotud toimingute, siltide vahetamise, ametiasutuse ja ametiasutuse hallatavate asutuste ümberkorraldamisega, sh koondamishüvitiste jne maksmisega.

Muud üldised teenused tegevusala all kajastatakse Puurmanis pangaautomaadi rendikulud ja kohaliku omavalitsuse korralduse seadusest tuleneva arengukava koostamise (konsultandid,

rahvakoosolekud, teavitused jms) seotud kulud. Arengukava peab olema vastu võetud volikogu poolt hiljemalt 15. oktoobriks 2018.

Üldiste valitsussektori teenuste tegevusala kuludeks on kavandatud 11 400 eurot.

Üldiste valitsussektori teenuste all kajastatakse liikmemaksud ühingutele, kus ühinenud omavalitsused olid liikmed ja liikmeõigused lähevad üle Põltsamaa vallale. Põltsamaa vald on ühinemise tulemusena järgmiste organisatsioonide liige - MTÜ Eesti Muusikakoolide Liit, MTÜ Eesti Puhkpillimuusika Ühing, MTÜ Eesti Rahvamajade Ühing, MTÜ Eesti Lipu Selts, MTÜ Eesti Sümfooniaorkestrite Liit, MTÜ Eesti Tervislike Linnade Võrgustik, Eesti Vallade ja Linnasekretäride Liit, MTÜ Jõgevamaa Koostöökoda, MTÜ Vooremaa Geopark, SA Jõgevamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskus. Eesti Maaomavalitsuste Liidu ja Eesti Linnade Liidu ühinemise tulemusena on moodustumas Eesti Linnade ja Valdade Liit. Tegevusala kuludes sisaldub õppelaenude kustutamine 651 eurot.

Valitsussektori võla teenindamise tegevusala all kajastatakse Põltsamaa valla poolt võetud laenu intressikulud 45 000 eurot. Tagasimakstavad intressikulud on sõltuvuses EURIBOR-i muutustest ja korrigeeritakse 2 korda aastas.

Reservfondi suunatakse aastalõpu jääk või täiendavalt laekuvad rahalised vahendid.

03 Avalik kord ja julgeolek

Valdkonna kuludeks on kavandatud 11 550 eurot, sh turvateenuse ostmiseks avalikele üritustele 1060 eurot, videovalve korraldamiseks Põltsamaa linnas 7540 eurot ja Puurmani päästekomando hoone kütte ja elektri kuludeks 2950 eurot.

04 Majandus

Majanduse valdkonna all kajastatakse põllumajanduse, maanteetranspordi, ehituse, ühistranspordikorralduse, üldmajanduslike arendusprojektide tegevusalad.

Põllumajanduse tegevusala kuludeks on kavandatud 11 350 eurot. Kulud on seotud maade munitsipaliseerimisega seotud katastriüksuste toimikute ettevalmistamisega ja seadustega ettenähtud puudutatud kinnistuomanike nõuetekohaseks teavitamis- ja avalikustamiskuludeks.

Maanteetranspordi tegevusala kuludeks on kavandatud 1 427 480 eurot, millest 435 580 eurot on valla teede hooldamise lepinguliste kohustuste ja korrashoiu kulud ning 991 900 eurot investeeringuteks.

Maanteetranspordi investeeringuteks on kavandatud järgmised objektid:

- Tallinna mnt rekonstrueerimine -250 000 eurot, sh 60 000 eurot omafinantseering ja 190 000 eurot transiitteenuste toetus;
- Annikvere kergliiklustee lõpetamine – 317 900 eurot, sh 47 685 eurot omafinantseering ja 270 215 eurot EL toetus;
- Mõhu ja Roosi tee ehitus koos tänavavalgustusega – 190 000 eurot;
- Raba tn pindamine Kamaris 6000 eurot;
- Pisisaare küla keskasula teede rekonstrueerimine – 30 000 eurot,
- Põltsamaa linna Kesk ja Kuperjanovi tänavate EV100 ideekonkursi alusel projekteerimine 48 000 eurot;
- Põltsamaa linna lipuväljaku rekonstrueerimine 150 000 eurot.

Ehituse tegevusala kuludeks on kavandatud 1000 eurot. Kulud on ette nähtud ehitusseaduse alusel omavalitsuse ehitusjärelvalvega seotud majandamiskuludeks (teated ajalehes, arhiveerimine, tehnilise teabe kogumine jms).

Ühistranspordikorralduse tegevusala kuludeks on kavandatud 83 560 eurot, sh MTÜ Jõgevamaa Ühistranspordikeskus töös osalemise kulud 2560 eurot, valla bussijuhtide personalikulud 29 700 eurot ja busside majanduskulud 51 300 eurot.

Tegevusala turism kulud on kavandatud 275 200 eurot, sh sihtfinantseering 250 000 eurot Põltsamaa Vallavara OÜ-le Kamari veekeskuse projekti elluviimiseks ja 25 200 eurot on kavandatud Põltsamaa Muuseumi juures asuva turismiinfopunkti tegevuste elluviimiseks seoses tegevuspiirkonna laienemisega (kaartide uuendamine, turismiasjaliste nõupidamised, turundustegevused sotsiaalmeedias, messidel osalemine ja turismikonsultandi tööjõukulud).

Üldmajanduslike arendusprojektide tegevusala kulud on planeeritud 104 000 eurot, sh volikogu poolt algatatud detailplaneeringute koostamise kulud 15 000 eurot, uue üldplaneeringu koostamine 30 000 eurot ja hajaasustusprogrammi vallapoolne omaosalus 59 000 eurot.

Muu majanduse tegevusala kuludeks on kavandatud 3000 eurot vallavara kindlustamiseks ja valla vara müügiga seotud kuludeks.

05 Keskkonnakaitse

Keskkonnakaitse valdkonna all kajastatakse jäätmekäitluse ning bioloogilise mitmekesisuse ja maastiku kaitse ning bioloogilise mitmekesisuse tegevusalad.

Jäätmekäitluse tegevusala kuludeks on kavandatud 43 860 eurot. Tegevusala kuludest kaetakse Pauastvere jäätmejaama halduskulud, paberkonteinerite käitluskulud, heakorraldus korraldamise kulud, prügiveokulud, jäätmevaldajate registri KOVGIS E-VALD halduskulud, Põltsamaa linnas Lossi tn avaliku WC hoolduskulud ja osalus MTÜ-s Kesk-Eesti Jäätmehoolduskeskus.

Bioloogilise mitmekesisuse tegevusala kuludeks on kavandatud 172 950 eurot, millest kaetakse haljastustööliste personalikulud ja valla territooriumil olevate haljasalade, parkide heakorra- ja haljastustööde majanduskulud ning Kamari järve hoolduse ja seire ning Puurmanis Pedja ja Põltsamaa linnas Põltsamaa jõgede paisude hoolduskulud. Kuludesse on kavandatud investeeringutena Puurmani paisu rekonstrueerimise projekt 8000 eurot ja haljasalade niitmiseks profiniiduki soetamine 14 000 eurot.

06 Elamu- ja kommunaalmajandus

Elamu- ja kommunaalmajanduse valdkonna all kajastatakse tänavavalgustuse ja muu elamu- ja kommunaalmajanduse tegevuste (kalmistu, hulkuvate loomadega seotud tegevused, linnadekoratsioonid) kulud.

Veevarustuse tegevusala kuludeks on kavandatud 162 325 eurot, sh sihtfinantseeringud Põltsamaa Vallavara OÜ-le Kalana ja Väike-Kamari külade vee- ja kanalisatsioonisüsteemide rekonstrueerimise omafinantseeringu tagamiseks 162 225 eurot ning AS Emajõe Veevõrk (Puurmani piirkond) aktsiate pangateenustega seotud kuludeks 100 eurot.

Tänavavalgustuse tegevusala kuludeks on kavandatud 123 500 eurot, millest kaetakse tänavavalgustuse hooldusega seotud lepingulised kohustused, elektrienergia ostuga seotud kulud ja tänavavalgustuse remondikulud.

Muu elamu- ja kommunaalmajanduse tegevusala kuludeks on kavandatud 133 835 eurot, sh Põltsamaa linna kalmistu tegevuskulud 33 000 eurot, Puurmani kalmistu tegevuskulud 9350 eurot ja Kütimäe kalmistu tegevuskulud 4300 eurot, Puurmani sauna tegevuskulud 6850

eurot, jõuludekoratsioonide uuendamise ja paigaldamise kulud 5000 eurot, hulkuvate loomadega seotud Vabariigi Valitsuse määrusest „Hulkuvate loomade püüdmise, pidamise ja nende omaniku kindlakstegemise ning hulkuvate loomade hukkamise kord“ tulenevate kohaliku omavalitsuste kohustuste täitmiseks 9600 eurot, vallale kuuluvate korterite (Vägaris ja Puurmanis) hooldamis- ja arendamiskuludeks 52 935 eurot ning Puurmani alevi välikoristaja ja remonditöölise tegevuskuludeks 12 800 eurot.

07 Tervishoid

Tervishoiu valdkonna kuludeks on kavandatud 452 000 eurot, sh 2000 eurot Aidu arstipunkti majandamiskulude toetuseks ja 450 000 eurot sihtfinantseeringuna põhivara soetuseks SA-le Põltsamaa Tervis esmatasandi tervisekeskuse rajamise omafinantseeringu katteks.

08 Vabaaeg, kultuur ja religioon

Vabaja, kultuuri ja religiooni valdkonna kulude all kajastatakse sporditegevuse, noorsootöö, raamatukogude, rahva- ja kultuurimajade, muuseumide, muinsuskaitse, kultuuriürituste, religiooni ja vaba aja tegevusalade kulud.

Sporditegevuse tegevusala kuludeks on kavandatud 441 530 eurot, sh SA Põltsamaa Sport poolt hallatavale spordikoolile eraldatakse tegevustoetuseks 128 535 eurot rahvastikuregistri andmetel Põltsamaa vallas elavate õpilaste õpetamiseks. Kuna on tegemist erakooli seaduse alusel töötava huviala kooliga, siis õppemaksud ja teiste omavalitsuste osalustasud laekuvad SA Põltsamaa Sport eelarvesse. Tegevustoetus on personali- ja majandamiskulude osaliseks katteks. SA Põltsamaa Sport tegevuskulude osaliseks toetuseks eraldatakse 90 000 eurot, ujula tegevuse toetuseks 9000 eurot, spordiga tegelevate MTÜ-de toetuseks 44 500 eurot, Pisisaare spordikeskuse personalikuludeks 50 965 eurot ja majandamiskuludeks 36 730 eurot, teiste spordirajatiste (suusa- ja uisurajad, Kamari tenniseväljak jt) hooldamis- ja spordiüritustega seotud kuludeks 18 000 eurot, investeeringutena eraldatakse Pisisaare terviseraja rajamiseks 7000 eurot ja Põltsamaa Ühisgümnaasiumi juures asuva kunstmurukattega jalgpalliväljaku uuendamiseks 56 800 eurot.

Puhkeparkide ja –baaside tegevusala kuludeks on kavandatud 16 000 eurot, sh Vaibla puhkebaasi töötaja personalikuludeks 4000 eurot ja majandamiskuludeks 2900 eurot, Aidu järve ja Pajusi ujumiskohtade korrashoiu ja vee analüüside kuludeks 2100 eurot ning investeeringuna Pajusi külas Tiigi väljavoolu regulaatorkaevu rekonstrueerimiseks 7000 eurot.

Noorsootöö ja noortekeskused tegevusala all eraldatakse Noorteühendusele Juventus tegevustoetuseks 26 700 eurot.

Vabaja tegevusala kuludeks on kavandatud 114 470 eurot, sh kultuuriürituste kuludeks 17 100 eurot. Kultuuriürituste alt kaetakse vallavanema vastuvõttudega (õpetajad, kultuuri-, noorsoo- ja sporditöötajad, parimad õpilased, külade päevad jt), välissuhete korralduskulud, haridus- ja kultuurinõuniku ning teiste organisatsioonide/isikute poolt korraldatavate üritustega seotud kulutused. Kultuuri, vaba aja sisustamisega tegelevate sihtasutuste, seltside, MTÜ-de ja teiste organisatsioonide põhikirjalist tegevust toetatakse 97 370 euroga.

Raamatukogude tegevusala all on kavandatud Põltsamaa Raamatukogu tegevuskuludeks 516 635 eurot, sh personalikuludeks 340 945 eurot, sh riiklik toetus 74 000 eurot ning majandamiskuludeks 155 690 eurot, sh riiklik toetus 58 000 eurot. Kuna Põltsamaa raamatukogu teenindab lisaks vallaelanikele maakonna raamatukogude varustamist raamatutega, tagab koolitused ja raamatukogude infosüsteemi toimimise, siis toetatakse riigi poolt nimetatud tegevusi. Kultuuriministeeriumi eraldis täpsustub peale 2018. aasta

riigieelarve kinnitamist. Investeeringuna on kuludes Tapiku Raamatukogu Risti kinnistul oleva hoone (muinsuskaitse tsoon) konserveerimine 20 000 eurot.

Rahvakultuuri tegevusala kuludeks on kavandatud 485 140 eurot, sh Põltsamaa Kultuurikeskuse tegevuskuludeks on planeeritud 295 170 eurot, Pajusi Rahvamaja tegevuskuludeks 98 385 eurot ja Puurmani Rahvamaja tegevuskuludeks 91 585 eurot. Rahvamajad korraldavad eelarveliste vahendite piires kunstilist huvitegevust ja erinevaid kultuurisündmusi ning teenindavad majade kasutajaid ürituste, näituste, koolituste ajal.

Põltsamaa Muuseumi tegevuskuludeks eraldatakse 42 000 eurot, millest personalikulud on 33 210 eurot ja majandamiskulud 8790 eurot. Muuseum korraldab Põltsamaa valla ajalooürikute säilitamist, eksponeerimist ja tutvustamist.

Muinsuskaitse tegevusala all on kavandatud SA Põltsamaa lossi ja parkide arendus tegevustoetus 75 000 eurot. SA tegeleb Põltsamaa lossi ja Sõpruse pargi arendamise ja tutvustamisega.

Religiooni- ja muud ühiskonnateenuste tegevusala all toetatakse Põltsamaa valla territooriumil asuvate kirikute majandamiskulusid 13 700 euroga.

09 Haridus

Hariduse valdkonna tegevuskulud koosnevad eelhariduse, algkoolide, põhikoolide, gümnaasiumide, täiskasvanute gümnaasiumide, laste muusika- ja kunstikoolide ning muudest hariduse tegevusalade kuludest.

Eelhariduse tegevusala all kajastatakse Põltsamaa valla lasteaedade tegevuskulud ja maksed teistele omavalitsustele lasteaia teenuse osutamise eest. Eelhariduse personalikuludeks on kavandatud 1 465 695 eurot, majandamiskuludeks 303 715 eurot, eelhariduse teenuse eest tasutakse teistele omavalitsustele 43 600 eurot ning riigi poolt eraldatakse lasteaia õpetajate töötasude tõstmise toetuseks 117 068 eurot. Kuna riigipoolsed eraldised kohalikele omavalitsusüksustele ei ole Vabariigi Valitsuse poolt kinnitatud ja võivad muutuda peale andmete täpsustumist 1. jaanuari 2018 seisuga, siis jagatakse palgatoetus peale toetuste kinnitamist. Alaeelarve kuludesse on planeeritud investeeringuna Põltsamaa Lasteaed Tõruke hoone täismahus rekonstrueerimine hinnangulise maksumusega 2 100 000 eurot, millest 363 630 eurot on toetus SA-lt KIK.

Alus- ja põhihariduse kaudsete kulude tegevusala all kajastatakse lasteaed-koolide niissugused kulud mida ei ole võimalik kajastada otsekuludena. Tegevusala kuludeks on planeeritud 1 283 370 eurot.

Põhihariduse otsekulude all kajastatakse põhikooli astmele riigi poolt eraldatud haridustoetus. Toetus täpsustub peale 2018. aasta riigieelarve vastuvõtmist ja jagatakse haridusasutustele peale täpsustatud andmete selgumist.

Üldkeskhariduse otsekulud tegevusala all kajastatakse Põltsamaa Ühisgümnaasiumi gümnaasiumi astmele riigi poolt eraldatud haridustoetus summas 350 590 eurot. Toetus täpsustub peale 2018. aasta riigieelarve vastuvõtmist.

Põhihariduse- ja keskhariduse kaudsed kulud tegevusala all kajastatakse kohaliku omavalitsuse eelarvest kaetavate õppetöö korraldamisega seotud personali- ja majandamiskulud. Tegevuskuludeks planeeritud 604 100 eurot, millest personalikulud moodustavad 318 600, majanduskulud 288 500 eurot.

Kuludes sisaldub ujumise algõpetuse läbiviimiseks 18 000 eurot.

Teistele omavalitsustele tasutakse täiskasvanute gümnaasiumihariduse teenuse osutamise eest 30 100 eurot. Teenuse eest tasutakse vastavalt kehtestatud kohamaksule ja õpilaste arvule EHIS-s iga kuu 10. kuupäeva seisuga.

Noorte huvihariduse ja huvitegevuse tegevusala kuludeks on kavandatud 595 946 eurot, sh riigilt saadav huvitegevuse toetus 205 666 eurot, Põltsamaa Muusikakooli tegevuskulud 368 500 eurot, tegevustoetus huvihariduse korraldajatele 21 780 eurot.

Riigi poolt eraldatakse toetust huvitegevuse korraldamiseks alates 1. septembrist 2017. Huvitegevuse toetuse kasutamise eelduseks on hiljemalt 15. jaanuariks 2018 koostatud huvitegevuse kava, mille alusel jaotatakse huvitegevuse toetus erinevatele huvihariduse- ja huvitegevuse korraldamisega seotud institutsioonidele. Toetuse kasutamise tulemusel peab huvitegevuses hõlmatud laste arv suurenema. Toetusrahaga ei tohi asendada olemasolevaid kulusid või teha investeeringuid.

Koolitranspordi tegevusala kuludeks on kavandatud 66 500 eurot.

Koolitoidu tegevusala kuludeks on kavandatud 315 450 eurot, sh Põltsamaa Ühisgümnaasiumi toitlustamisega seotud kulud 236 140 eurot, Adavere Põhikool 16 700 eurot, Lustivere Põhikool 19 225 eurot, Esku-Kamari Kool 10 375 eurot, Aidu Lasteaed-Algkool 2450 eurot, Pisisaare Algkool 4725 eurot ja Puurmani Mõisakool 25 835 eurot.

Õomaja tegevusala kuludeks on kavandatud 37 100 eurot, kusjuures personalikulud on 19 500 eurot ja majanduskulud 17 600 eurot.

Muu hariduse tegevusala kuludeks on planeeritud 147 600 eurot. Personalikulud on ette nähtud huvijuhtide, ringijuhtide ja projektijuhi (Põltsamaa Ühisgümnaasium) töö tasustamiseks 102 100 eurot. Majandamiskulude all kajastatakse konkurssidega, orkestrite tegevusega ning ürituste korraldamisega seotud kulud 45 500 eurot. Tegevusala Muu haridus all kajastatakse kõik sihtotstarbelised toetused projektidele ja seetõttu on tegevusala eelarve väga kõikuv aastate võrdluses.

10 Sotsiaalne kaitse

Kohaliku omavalitsuse ülesanded sotsiaalvaldkonnas sotsiaalhoolekande seaduse § 8 kohaselt on sotsiaalteenuste, vältimatu sotsiaalabi ja muu abi andmise korraldamine ning sotsiaaltoetuste määramine ja maksmine. Alates 2018. aastast tuleb KOVdele üle asendushoolduse lepingute ja rahade haldamine.

Puuetega inimeste sotsiaalhoolekandeametuste tegevusala kuludeks on planeeritud 67 000 eurot. Põltsamaa valla poolt loodi 2017. aastal uus hallatav asutus – Põltsamaa Valla Päevakeskus pakkumaks rehabilitatsiooniteenust puuetega inimestele. Personalikulu on planeeritud 51 400 eurot (3,5 töökohta) ja majandamiskulu 15 600 eurot.

Muu puuetega inimeste sotsiaalse kaitse tegevusala kuludeks on kavandatud 331 530 eurot, millest kaetakse puuetega inimestele osutatavad sotsiaalteenused (sh hooldekodude kohamaksu toetused) ja sotsiaaltoetused ning nende hooldajate ja puuetega inimeste organisatsioonide toetused, tegevusala administreerimiskulud ning vajalikud riigilõivud.

Muu eakate sotsiaalse kaitse tegevusala kuludeks on kavandatud 138 930 eurot, millest kaetakse hooldustöötajate, Põltsamaa linna päevakeskuse perenaise ja päevakeskuse perenaise abi personalikulud ning tegevusala majandamiskulud.

Asendus- ja järelhoolduse tegevusala kulud on 357 290 eurot.

Asendushooldusteenus on kohaliku omavalitsuse üksuse korraldatav sotsiaalteenus, mis on KOVle üle antud alates 2018. aastast ning mille eesmärk on pika- või lühiajaliselt lapse heaolu ja õiguste tagamine, lapsele tema põhivajaduste rahuldamiseks peresarnaste elutingimuste võimaldamine, lapsele turvalise ja arenguks soodsa elukeskkonna loomine ning lapse ettevalmistamine võimetekohaseks toimetulekuks täisealisena. Asendushooldusteenuse osutaja on hoolduspere, perekodu ja asenduskodu. Järelhooldusteenus on kohaliku omavalitsuse üksuse korraldatav sotsiaalteenus, mille eesmärk on asendushoolduselt ja eestkostelt lahkuva isiku iseseisva toimetuleku ja õpingute jätkamise toetamine. Riigieelarvest määratakse vastavalt riigieelarve võimalustele toetus kohaliku omavalitsuse üksusele asendus- ja järelhooldusteenuse osutamiseks ja korraldamiseks ning hooldusperede toetamiseks. Siin kajastatakse kõik asendushooldus- ja järelhooldusteenustele tehtud kulutused.

Muu perekondade ja laste sotsiaalse kaitse tegevusala kuludeks on kavandatud 214 120 eurot. Perekondade ja laste sotsiaalne kaitse hõlmab sotsiaalse kaitse pakkumist rahaliste ja mitterahaliste toetustena ja teenustena. Riigi poolt on täpsustatud 2018. aastaks tegevusala sisu. Siia kuuluvad lastele ja peredele suunatud sotsiaalteenuste kulud:

- turvakoduteenus lastele ja lastega peredele;
- tugiisikuteenus lapsele ja last kasvatavale isikule;
- laste ja lastega perede nõustamisteenused (perelepitus, kriisinõustamine, psühholoogiline nõustamine, lasteabitelefoni jne) jt.

Lastele ja lastega peredele väljamakstavad sotsiaalsest vajadusest lähtuvad ühekordsed sotsiaaltoetused:

- ühekordsed sotsiaaltoetused lastele ja lastega peredele (nt sünnitoetus, lapse 1. klassi minemise või koolilõpetamise toetus, koolitoetus kooliaasta alguses, toetus vanemliku hoolitsuseta lastele);

- perioodilised toetused lastega peredele (nt vajaduspõhine peretoetus, paljulapseliste perede toetus, üksikvanematoetus jne);

- lastele soodustingimustel eraldatavate abivahendite soetamise osaline hüvitamine.

Kulutused lastele ja peredele suunatud programmide elluviimiseks või esindusorganisatsioonide tegevuste toetamiseks (nt pere- ja lastekaitse programmide kavandamise ja rakendamise kulud või eraldised ja subsiidiumid lastekaitseorganisatsioonidele).

Erijuhtudel sotsiaalmaksu kulu isiku eest, kes hooldab puudega last ja kellele vallavalitsus maksab toetust puudega lapse hooldamise eest ja kes ei tööta ega saa riiklikku pensioni.

Tegevusala kuludesse on arvestatud riigipoolse matusetootuse arvelt väljamakstav toetus vastavalt volikogu poolt kehtestatud määrale.

Riikliku toimetulekutoetuse tegevusala kuludeks on kavandatud 96 835 eurot, riiklik toimetulekutoetus on toetusfondi komponent ja täpsustub pärast 1. jaanuari 2018.

Muu sotsiaalsete riskirühmade kaitse tegevusala kuludeks on kavandatud 27 200 eurot, millest tasutakse MTÜ-le Pajusi Valla Abikeskus ja teiste sarnaste hooldusasutuste teenuste kasutamise lepingulised kulud. Tegevusala kuludest kaetakse ka erinevate sotsiaalsete riskirühmade toetused (ravikindlustusega hõlmamata isikute ravikulud, riide- ja toiduabi, ohvriabi jne).

Muu sotsiaalse kaitse, sh sotsiaalse kaitse halduse tegevusala kuludeks on kavandatud 69 875 eurot, millest sotsiaalosakonna personalikulud 64 600 eurot ja osakonna toimimiseks vajalikud majandamiskulud 5275 eurot. Tegevusala kulud muutuvad peale osakonna täielikku mehitamist töötajatega vallavalitsuse kulude arvelt.

INVESTEERIMISTEGEVUS

Investeeringustegevuse all kajastatakse põhivara soetused, saadavad sihtfinantseeringud põhivara soetuseks ja põhivara soetuseks antavad sihtfinantseeringud.

Põhivara soetus 3 197 900 eurot:

- ✓ Annikvere jalg ja jalgrattatee ehituse 317 900 eurot;
- ✓ Puurmani paisu rekonstrueerimise projekti koostamine 8000 eurot;
- ✓ EV 100 linnakeskuste Põltsamaa linna Kesk ja J. Kuperjanovi tänavate ja ümbritseva linnaruumi ideekonkursi alusel projekti koostamine 48 000 eurot;
- ✓ Põltsamaa Lasteaed Tõruke hoone renoveerimine 2 100 000 eurot;
- ✓ Raba tn pindamine Kamaris 6000 eurot;
- ✓ Põltsamaa Kultuurikeskusele valguspuldi soetamine 15 000 eurot;
- ✓ Haljasalade niitmiseks profiniiduki soetamine 14 000 eurot;
- ✓ Mõhu ja Roosi tänavate rekonstrueerimine koos tänavavalgustusega 190 000 eurot;
- ✓ Pisisaare küla keskasula teede rekonstrueerimine 30 000 eurot;
- ✓ Pisisaare terviseraja rajamine 7000 eurot;
- ✓ Pajusi külas Tiigi väljavoolu regulaatorkaevu rekonstrueerimine 7000 eurot;
- ✓ Tapikul Risti kinnistu konserveerimine (muinsuskaitse tsoon) 20 000 eurot;
- ✓ Põltsamaa linnas Tallinna mnt rekonstrueerimine 250 000 eurot;
- ✓ Põltsamaa linna lipuväljaku rekonstrueerimine 150 000 eurot;
- ✓ Vallavalitsuse Viljandi mnt büroohoone rekonstrueerimise projekti koostamine 35 000 eurot.

Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine 1 615 771,60 eurot:

- ✓ Annikvere jalg ja jalgrattatee ehituse toetus 462 141,60 eurot;
- ✓ Põltsamaa Lasteaed Tõruke energiatõhusamaks muutmine 363 630 eurot;
- ✓ Ühinemistoetus investeeringuteks 600 000 eurot;
- ✓ Tallinna mnt rekonstrueerimine 190 000 eurot.

Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine on 919 025 eurot:

- ✓ SA-le Põltsamaa Tervis 450 000 eurot esmatasandi tervisekeskuse rajamise omafinantseeringu katteks
- ✓ OÜ-le Põltsamaa Vallavara 250 000 Kamari veekeskuse rajamise omafinantseeringu katteks;
- ✓ OÜ-le Põltsamaa Vallavara 162 225 eurot Kalana ja Väike-Kamari vee- ja kanalisatsioonisüsteemide ehitamise omafinantseeringu katteks,
- ✓ SA-le Põltsamaa Sport jalgpalliväljaku kunstmurukatte uuendamiseks 56 800 eurot.

Laenude intresside makse on 45 000 eurot, mis võib muutuda seoses EURIBOR-i muutustega, mida pankade poolt laenugraafikutes vaadatakse üle kaks korda aastas.

FINANTSEERIMISTEGEVUS

Finantseerimistegevuse eelarveosas on kajastatud valla laenude põhiosade tagasimaksed vastavalt laenulepingute maksegraafikutele ja laenude võtmised.

Vastavalt hetkel kehtivatele laenugraafikutele on 2018. aastal laenu põhiosa tagasimaksed kavandatud 631 223 eurot. Laenu on kavandatud võtta 2018. aastal 2,5 miljonit eurot. Kuna Põltsamaa vald on sõlminud laenulepingu summas 470 000 eurot ja ei võtnud laenu kasutusele 2017. aastal, siis võetava laenuna arvestatakse 2018. aastal.

Eelarve menetlemine toimub vastavalt Põltsamaa Vallavolikogu 21. novembri 2017 määrusele nr 2 „Põltsamaa valla eelarve koostamise, vastuvõtmise ja täitmise kord“:

Volikogu komisjonid analüüsivad eelarve eelnõud ning esitavad vallavalitsusele omapoolsed seisukohad ja ettepanekud. Muudatusettepanekud esitatakse volikogu poolt kehtestatud tähtajaks enne eelarve teist lugemist.

Eelarve eelnõu muutmise ettepanekule lisab selle algataja põhjendused ja arvestused kavandatavate muudatustega kaasnevate väljaminekute ja nende katteallikate kohta. Eelarve menetlemise käigus ei pea vallavalitsus ega volikogu arvestama neid muudatusettepanekuid, mis suurendavad eelarve kulude kogusummat ja millele pole näidatud katteallikaid.

Eelarve eelnõud arutatakse vähemalt kahel volikogu istungil, kahel lugemisel, kusjuures ettepanekute läbivaatamisel kuulatakse ära vallavalitsuse arvamus. Ettepanekute läbivaatamisel on kohustuslik kinni pidada põhitegevustulemile kehtestatud nõuetest.

Koostaja Maimu Kelder, finantsanalüütik

Eelnõu esitaja Põltsamaa Vallavalitsus, 29.12.2017 istungi protokoll nr 2-1/8